

การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดกลุ่มภาพถ่ายมะขามหวานตามปริภูมิสี

Efficiency Comparison of Clustering Sweet Tamarind Images with Color Space

ทอแสง พิมพ์บำรุงธรรม¹ อนุชา วิลัยแก้ว² สุพัฒน์ พระเมืองคง³

E-mail: thosang.phil@lru.ac.th

โทรศัพท์: 06-1474-2293

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดกลุ่มภาพถ่ายมะขามหวานในแต่ละปริภูมิสี (Color Space) ด้วยขั้นตอนวิธีการจัดกลุ่มแบบเค-มีนส์ (K-Means Clustering) ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ภาพถ่ายมะขามหวานพันธุ์ศรีชมภู จำนวน 429 ภาพ โดย เริ่มจากการถ่ายภาพมะขามหวานและลบภาพพื้นหลังออก จากนั้นทำการแปลงภาพมะขามหวานที่ไม่มีพื้นหลังให้อยู่ในปริภูมิสี RGB, HSV, $L^*a^*b^*$ และ YCbCr แล้วจัดกลุ่มภาพถ่ายมะขามหวานด้วยขั้นตอนวิธีการจัดกลุ่มแบบเค-มีนส์ ออกเป็น 2 ถึง 5 กลุ่ม ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย silhouette score เพื่อวัดประสิทธิภาพของปริภูมิสีในการจัดกลุ่ม ผลจากงานวิจัยพบว่า ปริภูมิสี YCbCr สามารถจัดกลุ่มภาพถ่ายมะขามหวานได้ดีที่สุด

คำสำคัญ: ปริภูมิสี, การจัดกลุ่มข้อมูล, มะขามหวาน

Abstract

The objective of this research is to compare the efficiency of clustering sweet tamarind images in each color space using the K-Means Clustering algorithm, which in this research was used 429 images of Sri Chom Poo sweet tamarind, starting by taking a photo of tamarind and removing the background image from the sweet tamarind image, then transform the sweet tamarind images without background into different color spaces and clustering the sweet tamarind images using the K-means clustering algorithm into 2-5 groups, then compare the silhouette score average to compare the efficiency of clustering. The results of the research found that the YCbCr color space was able to clustering sweet tamarind images best.

Keywords: color space, data clustering, sweet tamarind

ความเป็นมาของปัญหา

การประมวลผลภาพถ่าย (Image processing) เป็นวิธีการที่นิยมมากในปัจจุบัน เป็นกระบวนการจัดการและวิเคราะห์รูปภาพให้เป็นข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปวิเคราะห์ ตัดสินใจและสร้างเป็นระบบต่าง ๆ เช่น ระบบดูแลการจราจรบนท้องถนน ระบบตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในกระบวนการผลิต ระบบเก็บข้อมูลป้ายทะเบียนรถ ระบบตรวจจับใบหน้า เป็นต้น (เอกรัตน์ และคณะ, 2565)

ปริภูมิสี (Color space) นั้นจำเป็นมากในการประมวลผลภาพถ่าย การเลือกใช้ปริภูมิสีอาจจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการประมวลผลภาพถ่ายได้ ดังเช่นงานวิจัยของ ศิริเรือง และคณะ (2565) ได้ใช้การแปลงปริภูมิสีจาก RGB เป็น HSV และทำการตรวจจับสีที่อยู่ในช่วงสี HSV ที่กำหนด เพื่อจำแนกความสุกของผลกาแฟ โดยมีประสิทธิภาพของระบบโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 98.17% ซึ่งมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงมาก เช่นเดียวกับ วรายุ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องการปรับปรุงการแยกฉากหลังบนพื้นหลังสีเขียวไม่สม่ำเสมอแบบทันที โดยได้การทดลองระเบียบวิธี Chroma key ในปริภูมิสี HSV และ Chroma key ในปริภูมิสี YUV ในแง่การแยกโทนสีสามารถแยกความเป็นสีเขียวได้ดี แต่ด้อยในการแยกแยะสีขาวดำและไม่ทนทานต่อความเปลี่ยนแปลงของความสว่าง โดย Chroma key ในปริภูมิสี YUV จะโดนผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่า และระเบียบวิธี Chroma key ในปริภูมิสี RGB ให้ผลลัพธ์ที่แย่ที่สุดในทุกกรณี รวมถึง สุวรรณ และคณะ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่องการวัดสีผักกาดหอมพันธุ์กรีนโอ๊คด้วยเทคนิคการประมวลผลภาพ

¹ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

โดยได้เก็บภาพสีผักกาดหอมพันธุ์กรีนโอคในปริภูมิสี RGB ทำการแปลงปริภูมิสี RGB สู่ปริภูมิสี sRGB จากนั้นแปลงปริภูมิสี sRGB สู่ปริภูมิสี XYZ แล้วทำการแปลงปริภูมิสี XYZ สู่ปริภูมิสี L, a* และ b* สุดท้ายทำการวัดสีเทียบกับเครื่องวัดสีผลที่ได้พบว่าค่า L*, a* และ b* จากการวัดสีสีผักกาดหอมพันธุ์กรีนโอคด้วยเทคนิคการประมวลผลภาพพบว่ามีความคลาดเคลื่อนจากเครื่องวัดสีเฉลี่ยต่ำกว่า $\pm 3\%$ นั้นแสดงให้เห็นว่าปริภูมิสีที่เลือกใช้นั้นจะต้องมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้งาน

โครงการการพัฒนาวิธีการจำแนกระดับรสชาติ และสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์มะขามหวาน เป็นโครงการย่อยของโครงการยกระดับห่วงโซ่คุณค่ามะขามในรูปแบบสะดวกเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากในจังหวัดอุดรธานีและพื้นที่เชื่อมโยง ที่ได้รับงบประมาณจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการจำแนกมะขามหวานตามรสชาติโดยการสังเกตรูปลักษณ์ภายนอกของมะขามหวานที่ปอกเปลือก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดกลุ่มภาพถ่ายมะขามหวานตามปริภูมิสี เพื่อหาปริภูมิสีที่ดีที่สุดในการจัดกลุ่มภาพถ่ายมะขามหวานด้วยขั้นตอนวิธีการจัดกลุ่มแบบเค-มีนส์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดกลุ่มภาพถ่ายมะขามหวานพันธุ์ศรีชมภู ในแต่ละปริภูมิสี (Color Space) ด้วยขั้นตอนวิธีการจัดกลุ่มแบบเค-มีนส์ (K-Means Clustering)

วิธีดำเนินการวิจัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เริ่มจากการศึกษาปริภูมิสี (Color Space) ที่จะนำมาใช้ในการทดลองเพื่อนำไปจัดกลุ่มด้วยด้วยขั้นตอนวิธีการจัดกลุ่มแบบเค-มีนส์ (K-Means Clustering)

1) ปริภูมิสี (Color Space)

ปริภูมิสี (Color Space) คือ การจัดรูปแบบสีของภาพให้อยู่ในปริภูมิสีมาตรฐาน โดยทั่วไปจะแสดงในรูปแบบของโมเดลสามมิติ เพื่อให้รองรับการแสดงผลสีต่าง ๆ ได้ทั้งแบบแอนะล็อกและดิจิทัล ในงานวิจัยในครั้งนี้มีการศึกษาปริภูมิสีดังนี้

1.1) ปริภูมิสี RGB เป็นระบบสีของแสงซึ่งเกิดจากการหักเหของแสงผ่านแท่งแก้วปริซึมจะเกิดแถบสีที่เรียกว่า สเปกตรัม (Spectrum) ซึ่งแยกสีตามทฤษฎีที่มองเห็นได้ 7 สี คือ แดง แสด เหลือง เขียว น้ำเงิน คราม ม่วง ซึ่งเป็นพลังงานอยู่ในรูปของรังสี แสงสีทั้งหมดที่สายตามนุษย์มองเห็นคือคลื่นแสงที่มีความถี่สูงกว่าแสงสีม่วงเรียกว่า อัลตราไวโอเล็ต (Ultra Violet) และ คลื่นแสงที่ต่ำกว่าแสงสีแดงเรียกว่า อินฟราเรด (Infrared) ซึ่งเกิดจากแสงสี 3 สี คือ สีแดง (Red) สีน้ำเงิน (Blue) และสีเขียว (Green) ทั้ง 3 สีถือเป็นแม่สีของแสง เมื่อนำมาฉายรวมกันจะทำให้เกิดสีใหม่ อีก 3 สี คือ สีแดงมาเจนต้า สีฟ้าไซแอนและสีเหลือง (เจนจิรา, 2562)

1.2) ปริภูมิสี HSV เป็นระบบสีที่อธิบายด้วยค่าสี (Hue) มีค่าที่แตกต่างออกไปตามความถี่ของแสง เช่น แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน เป็นต้น ค่าความอิ่มตัวของสี (Saturation) และค่าความสว่าง (Value/Brightness/Intensity) ค่า Value ต่ำสุดหมายถึงสีดำ ซึ่งเป็นสีที่มีมืดที่สุด ไม่ว่าจะเป็น Hue หรือ Saturation เท่าใดและค่า Value สูงสุดหมายถึง สีขาว ซึ่งเป็นสีที่สว่างที่สุด (พิศณุ, 2564)

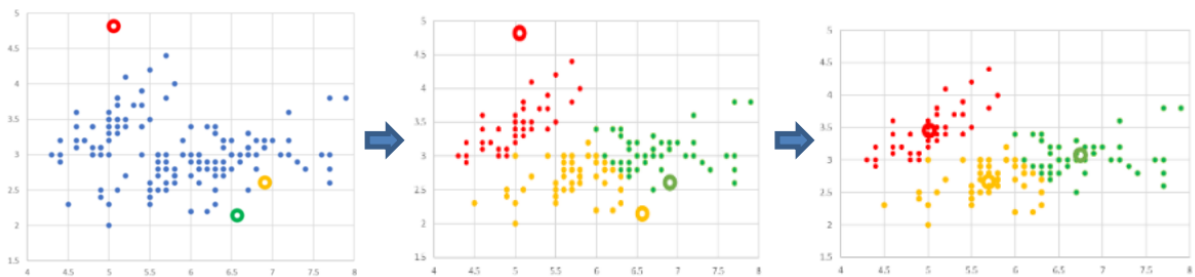
1.3) ปริภูมิสี L*a*b* เป็นระบบสีที่นิยมกันมากในการนำมาใช้วัดค่าสีและใช้กันอย่างแพร่หลาย ประกอบไปด้วยด้วยแสง L (Lightness) ใช้กำหนดค่าความสว่างและความมืด ถ้า L* มีค่าต่ำจะเป็นโทนสีขาว และ L* มีค่าสูงจะเป็นโทนสีดำ ค่า a* (Red – Green) ใช้กำหนดค่าโทนสีแดงและโทนสีเขียว ถ้า a* ค่าต่ำจะเป็นโทนสีเขียว และ a มีค่าน้อยจะมีค่าเป็นโทนสีแดง ค่า b* (Blue – Yellow) ใช้กำหนดค่าโทนสีน้ำเงินและโทนสีเหลือง ถ้า b* มีค่าต่ำจะเป็นโทนสีน้ำเงิน และ มีค่าสูงจะเป็นโทนสีเหลือง (เจนจิรา, 2562)

1.4) ปริภูมิสี YCbCr เป็นระบบสีที่นิยมสำหรับภาพดิจิทัลและวิดีโอ ค่าสีของปริภูมิสีนี้จะเก็บค่าปริมาณของแสงสว่างไว้ในส่วนของ (Y) ในส่วนความแตกต่างของสีนั้นจะแบ่งเป็น 2 สี คือ Cb แสดงถึงความแตกต่างของสีฟ้าและอ

ถึงค่าในหมวดสีฟ้า นั้น และ Cr จะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของสีแดงและอ้ำถึงค่าในหมวดสีแดง โดยปริภูมิสี YCbCr มีความเที่ยงตรงและแม่นยำมาก (ศุภกิตติ, 2560)

2) การจัดกลุ่มด้วยขั้นตอนวิธีเค-มีนส์

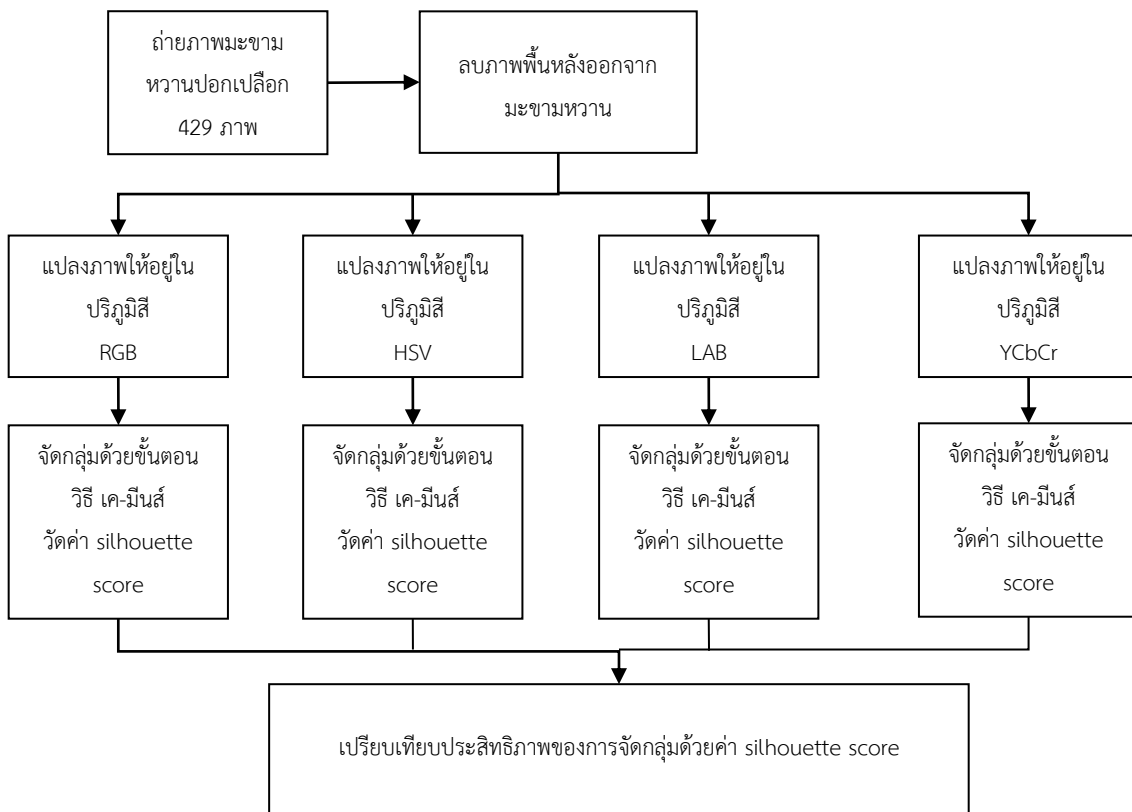
ขั้นตอนวิธีการจัดกลุ่มแบบเค-มีนส์ (K-Means Clustering) เป็นวิธีในการจัดกลุ่มข้อมูลที่ง่ายและรวดเร็ว ขั้นตอนการทำงานคือกำหนดจำนวนกลุ่ม (cluster) = k กลุ่ม สุ่มตำแหน่งจุดศูนย์กลางตามจำนวน k ที่สร้างขึ้น จากนั้นทำการวัดระยะห่างระหว่างจุดศูนย์กลางและสมาชิก หากสมาชิกใกล้กลุ่ม k ไหนมากที่สุดจะเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น ๆ ทำการวัดระยะห่างเฉลี่ยของสมาชิกในกลุ่มกับจุด k และทำการปรับปรุงจุด K ให้ขยับไปยังจุดศูนย์กลางโดยใช้ค่าจากระยะห่างเฉลี่ยของสมาชิกในกลุ่มที่วัดได้ เมื่อขยับแล้วจะทำการวัดระยะห่างระหว่างจุดศูนย์กลางและสมาชิกจะได้สมาชิกกลุ่มใหม่ และทำการคำนวณหาจุดศูนย์กลางใหม่วนซ้ำไปเรื่อย ๆ จนกว่าจุด K จะไม่เคลื่อนที่ (ทอแสง และคณะ, 2565) ที่เกิดจากการ ตัวอย่างการทำงานของขั้นตอนวิธีการจัดกลุ่มแบบเค-มีนส์แสดงดังภาพที่ 9

ภาพที่ 1 ตัวอย่างการทำงานของขั้นตอนวิธีการจัดกลุ่มแบบเค-มีนส์

ที่มา : ทอแสง และคณะ (2565)

ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัย มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ถ่ายภาพมะขามหวานพันธุ์ศรีชมภูปกเปลือก จำนวน 429 ภาพ

ในการถ่ายภาพมะขามหวาน มีการตั้งค่าการถ่ายภาพดังนี้

1.1 ถ่ายภาพมะขามหวานปกเปลือกที่ตู้ควบคุมแสงภายในทาสีขาว และพื้นหลังสีขาว ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ถ่ายภาพมะขามหวานปกเปลือกที่ตู้ควบคุมแสงภายในทาสีขาว

1.2 การถ่ายภาพด้วยกล้อง Fuji XT-30 โดยมีการตั้งค่าดังนี้

- 1) F 4.3
- 2) Speed Shutter 1/110 sec.
- 3) ISO 160
- 4) Exposure bias +2 step
- 5) Lens Focus 34 mm
- 6) ความละเอียดในการถ่ายภาพ 4k และทำการครอปรูปภาพให้อยู่ในรูปสี่เหลี่ยมด้านเท่า (Square)

ตัวอย่างของภาพถ่ายมะขามหวานปกเปลือกแสดงดังภาพที่ 4

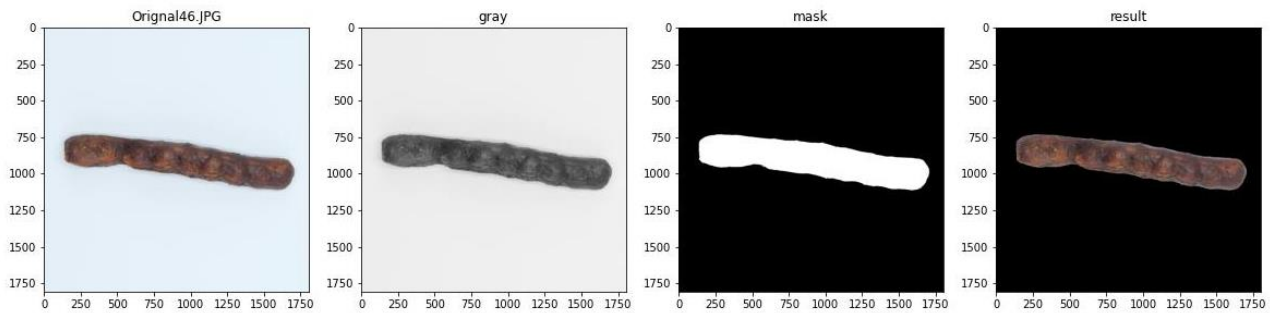

ภาพที่ 4 ตัวอย่างภาพถ่ายมะขามหวานปกเปลือก

2. ลบพื้นหลังออกจากภาพมะขามหวาน

การลบพื้นหลังออกจากภาพมะขามหวานมีวิธีการดังนี้

แปลงภาพให้เป็น Grayscale โดยใช้ค่า Threshold = 180 -> ลบภาพพื้นหลังออกจากภาพที่ได้ ถูกเรียกว่า Mask -> นำ Mask ไปทาบบกับภาพต้นฉบับ และลบพื้นหลังของภาพต้นฉบับ ดังภาพที่ 5

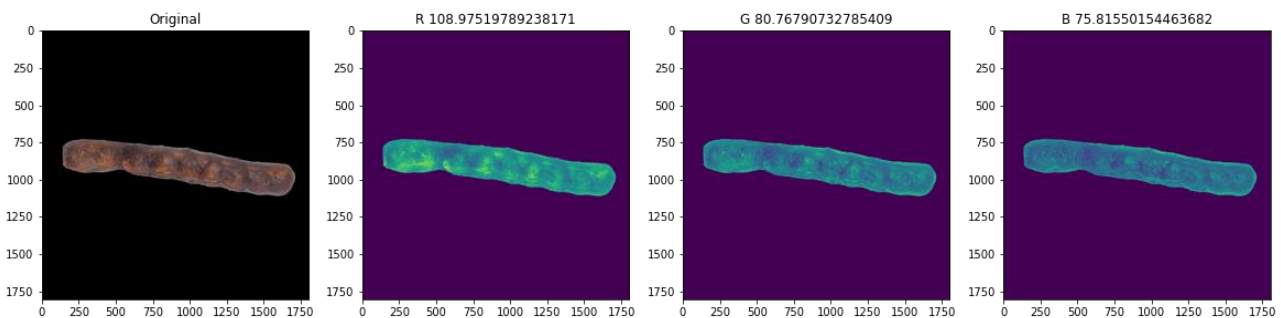

ภาพที่ 5 ตัวอย่างการลบพื้นหลังออกจากภาพถ่ายมะขามหวานปอกเปลือก

3. แปลงภาพให้อยู่ในปริภูมิสี RGB, HSV, $L^*a^*b^*$, YCbCr

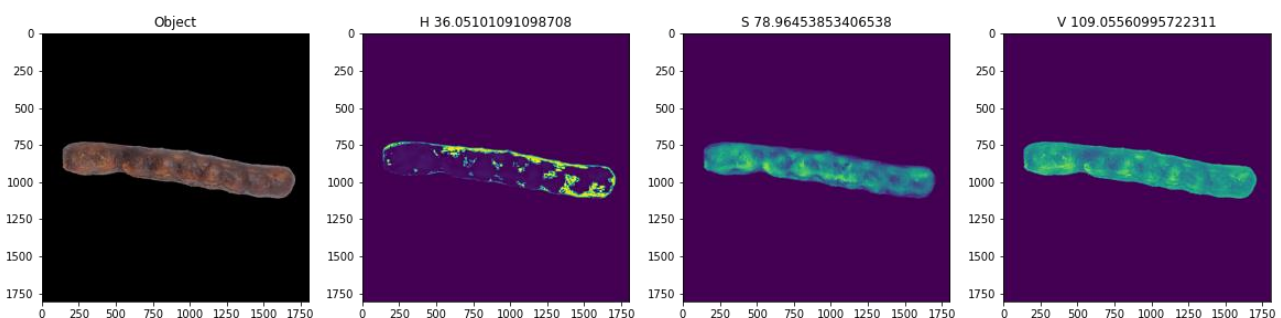
ในขั้นตอนนี้จะทำการแปลงภาพให้อยู่ในปริภูมิสีต่าง ๆ จากนั้นจะทำการหาค่าเฉลี่ยของค่าสีปริภูมิสีนั้น ๆ เพื่อให้ได้โทนสีของภาพมะขามหวาน

3.1) แปลงภาพถ่ายมะขามหวานให้อยู่ในปริภูมิสี RGB ตัวอย่างภาพถ่ายมะขามหวานเมื่ออยู่ในปริภูมิสี RGB แยกตามสี แสดงดังภาพที่ 6

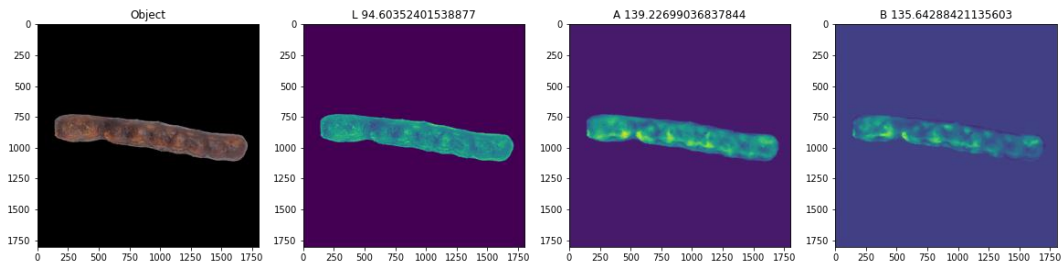
ภาพที่ 6 ภาพถ่ายมะขามหวานเมื่ออยู่ในปริภูมิสี RGB แยกตามสี

3.2) แปลงภาพถ่ายมะขามหวานให้อยู่ในปริภูมิสี HSV ตัวอย่างภาพถ่ายมะขามหวานเมื่ออยู่ในปริภูมิสี HSV แยกตามสี แสดงดังภาพที่ 7

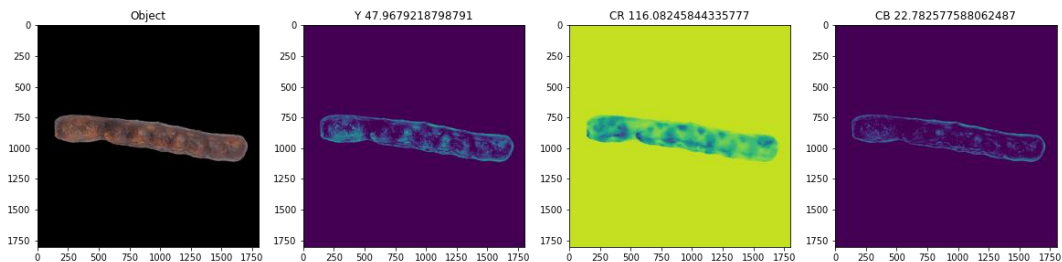
ภาพที่ 7 ภาพถ่ายมะขามหวานเมื่ออยู่ในปริภูมิสี HSV แยกตามสี

3.3) แปลงภาพถ่ายมะขามหวานให้อยู่ในปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ ตัวอย่างภาพถ่ายมะขามหวานเมื่ออยู่ในปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ แยกตามสี แสดงดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ภาพถ่ายมะขามหวานเมื่ออยู่ในปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ แยกตามสี

3.4) แปลงภาพถ่ายมะขามหวานให้อยู่ในปริภูมิสี YCbCr ตัวอย่างภาพถ่ายมะขามหวานเมื่ออยู่ในปริภูมิสี YCbCr แยกตามสี แสดงดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ภาพถ่ายมะขามหวานเมื่ออยู่ในปริภูมิสี YCbCr แยกตามสี

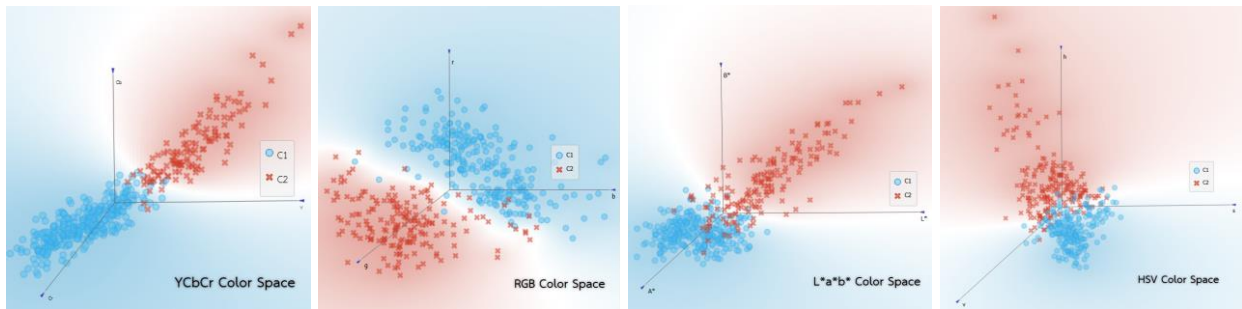
ผลการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มภาพมะขามหวานในปริภูมิสี RGB, HSV, $L^*a^*b^*$ และ YCbCr ด้วยขั้นตอนวิธีการจัดกลุ่มแบบเค-มีนส์ และทำการวัดประสิทธิภาพโดยใช้ค่า silhouette score ซึ่งคืออัตราส่วนของ ระยะห่างใน Cluster สมาชิกใน Cluster นั้น ๆ ควรมีระยะห่างที่น้อยนั้นหมายถึงคล้ายกันมาก และ ค่าระยะห่างของสมาชิกและ Cluster ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวเองควรมีระยะห่างมากนั้นหมายถึงมีความแตกต่างมาก ผลของการจัดกลุ่มด้วยวิธีเค-มีนส์ และค่า silhouette score โดยทำการจัดกลุ่ม k ตั้งแต่ 2 ถึง 5 กลุ่ม แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลของการจัดกลุ่มภาพมะขามหวานด้วยวิธีเค-มีนส์ และวัดค่า silhouette score

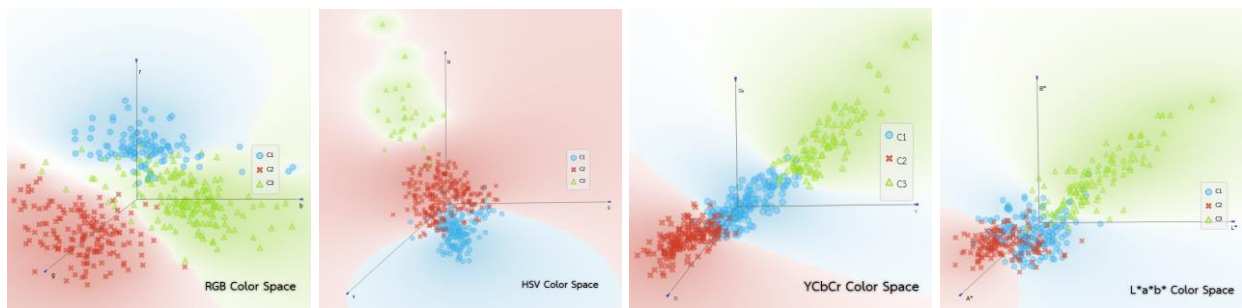
จำนวนกลุ่ม k	ค่า silhouette score			
	RGB	HSV	$L^*a^*b^*$	YCbCr
2	0.545	0.424	0.521	<u>0.599</u>
3	<u>0.531</u>	0.487	0.441	0.479
4	0.450	0.376	0.386	<u>0.458</u>
5	0.419	0.336	0.338	<u>0.428</u>
เฉลี่ย	0.486	0.406	0.422	<u>0.491</u>

จากตารางที่ 1 ผลของการจัดกลุ่มภาพมะขามหวานด้วยวิธีเค-มีนส์ 2 ถึง 5 กลุ่ม และทำการวัดค่า silhouette score พบว่า ที่จำนวนกลุ่ม k = 2 ปริภูมิสี YCbCr มีค่า silhouette score มากที่สุดคือ 0.599 รองลงมาคือ ปริภูมิสี RGB มีค่า silhouette score คือ 0.545 ถัดมาคือ ปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ มีค่า silhouette score คือ 0.521 และ ปริภูมิสี HSV มีค่า silhouette score ต่ำที่สุดที่ 0.424 การจัดกลุ่มและการกระจายตัวเรียงลำดับตามค่า silhouette score แสดงดังภาพที่ 10

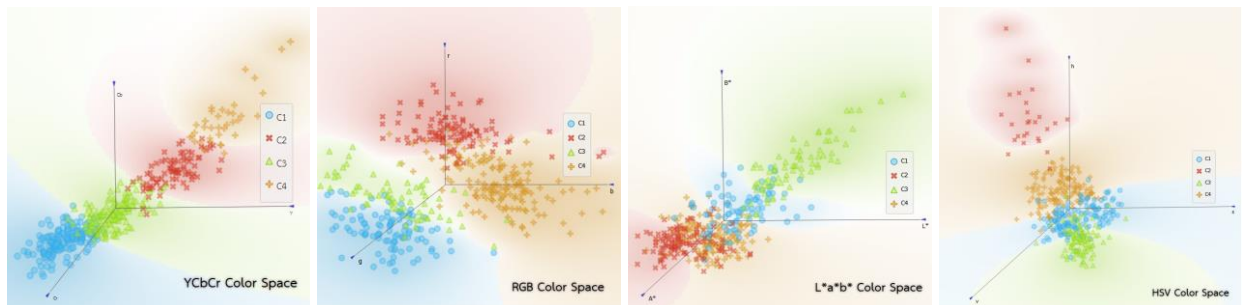
ภาพที่ 10 การจัดกลุ่มและการกระจายตัวเรียงลำดับตามค่า silhouette score ที่ Clustering K=2

ที่จำนวนกลุ่ม $k = 3$ ปริภูมิสี RGB มีค่า silhouette score มากที่สุดคือ 0.531 รองลงมาคือ ปริภูมิสี HSV มีค่า silhouette score คือ 0.487 ถัดมาคือ ปริภูมิสี YCbCr มีค่า silhouette score คือ 0.479 และ ปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ มีค่า silhouette score ต่ำที่สุดที่ 0.441 การจัดกลุ่มและการกระจายตัวเรียงลำดับตามค่า silhouette score แสดงดังภาพที่ 11

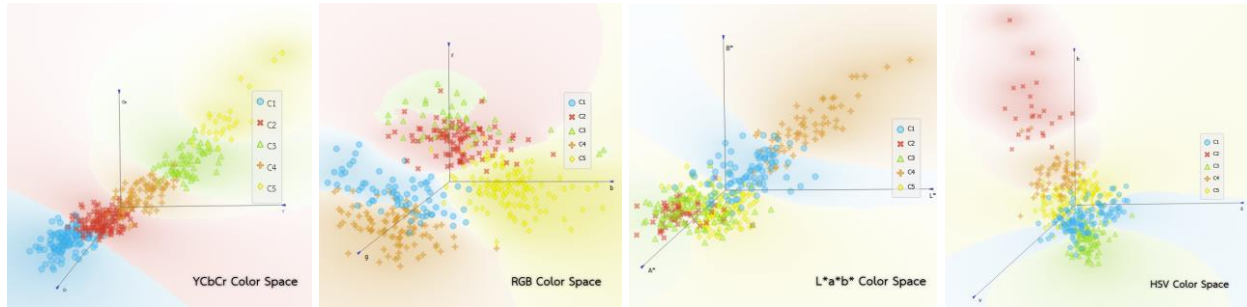
ภาพที่ 11 การจัดกลุ่มและการกระจายตัวเรียงลำดับตามค่า silhouette score ที่ Clustering k=3

ที่จำนวนกลุ่ม $k = 4$ ปริภูมิสี YCbCr มีค่า silhouette score มากที่สุดคือ 0.458 รองลงมาคือ ปริภูมิสี RGB มีค่า silhouette score คือ 0.45 ถัดมาคือ ปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ มีค่า silhouette score คือ 0.386 และ ปริภูมิสี HSV มีค่า silhouette score ต่ำที่สุดที่ 0.376 การจัดกลุ่มและการกระจายตัวเรียงลำดับตามค่า silhouette score แสดงดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 การจัดกลุ่มและการกระจายตัวเรียงลำดับตามค่า silhouette score ที่ Clustering k=4

ที่จำนวนกลุ่ม $k = 5$ ปริภูมิสี YCbCr มีค่า silhouette score มากที่สุดคือ 0.428 รองลงมาคือ ปริภูมิสี RGB มีค่า silhouette score คือ 0.419 ถัดมาคือ ปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ มีค่า silhouette score ที่ 0.338 และ ปริภูมิสี HSV silhouette score ต่ำที่สุดที่ 0.336 การจัดกลุ่มและการกระจายตัวเรียงลำดับตามค่า silhouette score แสดงดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 การจัดกลุ่มและการกระจายตัวเรียงลำดับตามค่า silhouette score ที่ Clustering k=5

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้เริ่มจากการถ่ายภาพมะขามหวานที่ปกเปลือกแล้วจำนวน 429 ภาพ โดยควบคุมสภาพแวดล้อมในการถ่ายภาพให้แต่ละภาพที่ได้มีค่าคงที่ จากนั้นทำการลบพื้นหลังออกโดยการแปลงให้อยู่ในรูป grayscale โดยใช้ค่า threshold = 180 เพื่อแยกระหว่างวัตถุที่เป็นภาพมะขามและพื้นหลังสีขาวออกจากกัน ผลที่ได้พบว่าในการแยกภาพมะขามหวานและภาพพื้นหลังสามารถแยกได้ดีเนื่องจากความแตกต่างของสีมะขามหวานและพื้นหลังแตกต่างกันอย่างชัดเจนและมีการควบคุมสภาพแวดล้อมในการถ่ายภาพให้คงที่ เช่น การใช้แสงสีขาวส่องด้านบน การใช้พื้นหลังสีขาว การตั้งค่าของกล้องถ่ายภาพ เป็นต้น จากนั้นนำภาพมะขามหวานที่ได้มาทำการแปลงสู่ปริภูมิสีต่าง ๆ (RGB, HSV, L*a*b*, YCbCr) แล้วนำไปจัดกลุ่มด้วยวิธีเค-มีนส์ ตั้งแต่ k = 2 ถึง 5 กลุ่ม และทำการวัดค่า silhouette score พบว่า ที่ปริภูมิสี YCbCr มีค่า silhouette score มากที่สุดใน Clustering k = 2, 4, 5 และ ปริภูมิสี RGB มีค่า silhouette score มากที่สุดใน Clustering K = 3 และหาค่าเฉลี่ยรวมของค่า silhouette score (k=2 ถึง 5) พบว่า ปริภูมิสี YCbCr มีค่า silhouette score มากที่สุด รองลงมาคือ ปริภูมิสี RGB, ปริภูมิสี L*a*b และปริภูมิสี HSV ตามลำดับ จากผลที่ได้แสดงให้เห็นว่า ปริภูมิสี YCbCr มีประสิทธิภาพในการแยกสีมะขามหวานออกจากกันได้ชัดเจนที่สุดทำให้จัดกลุ่มได้ดีที่สุด ถัดมาคือปริภูมิสี RGB ที่มีค่า silhouette score ใกล้เคียงกัน โดยปริภูมิสีทั้งสองมีความคล้ายกันแต่ปริภูมิสี YCbCr จะมีค่า Y ซึ่งเป็นค่าของแสงสว่างเพิ่มขึ้นมาทำให้ภาพมะขามหวานนั้นมีการพิจารณาความสว่างด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกิตติ (2560) ที่พบว่าในปริภูมิสี YCbCr โดยใช้ค่าสี Cr และ Cb สามารถกระจายค่าข้อมูลของสีผิวมนุษย์ได้ดี และสอดคล้องกับ Basilio (2011) ที่ใช้ปริภูมิสี YCbCr ในการสร้างโมเดลเพื่อตรวจสอบหาสีผิวของมนุษย์ในเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมซึ่งมีความแม่นยำถึง 88% นอกจากนี้ Li (2018) ค้นพบว่าปริภูมิสี YCbCr สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจจับใบหน้าได้แม่นยำยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดกลุ่มภาพถ่ายมะขามหวานตามปริภูมิสี จำนวน 429 ภาพ โดยทำการจัดกลุ่มด้วยวิธีเค-มีนส์ จำนวนกลุ่ม k = 2 ถึง 5 กลุ่ม พบว่า ปริภูมิสี YCbCr มีประสิทธิภาพในการจัดกลุ่มภาพถ่ายมะขามหวานมากที่สุด (silhouette score average = 0.491) ถัดมาคือ ปริภูมิสี RGB (silhouette score average = 0.486), ปริภูมิสี L*a*b (silhouette score average = 0.422) และปริภูมิสี HSV (silhouette score average = 0.406) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ การถ่ายภาพเพื่อนำมาสร้างเป็นชุดข้อมูลควรมีการควบคุมสภาพแวดล้อมให้คงที่โดยพิจารณาในการใช้งานปริภูมิสีแต่ละประเภทเนื่องจากมีความแตกต่างกันเพราะฉะนั้นควรเลือกใช้งานตามความเหมาะสม และจากการทดลองพบว่าปริภูมิสี YCbCr เหมาะสำหรับการแยกคุณสมบัติของสีมะขามหวานมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่ออาจพิจารณาค่าสีย่อยของแต่ละปริภูมิสีเพื่อพิจารณาคุณสมบัติเฉพาะตัวของภาพถ่ายโดยดูตามค่าสีย่อยต่าง ๆ ในแต่ละปริภูมิสี และทดลองจำแนกมะขามหวานโดยพิจารณาถึงค่าความหวานกับสีของมะขามหวาน

เอกสารอ้างอิง

- เจนจิรา แจ่มศิริ. (2562). การปรับปรุงการวิเคราะห์แบบระดับบนโดเมนความถี่ด้วยตัวกรองเกาส์เขียนหลายระดับแบบปรับเหมาะสำหรับการตรวจจับบริเวณที่น่าสนใจของภาพ. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทอแสง พิมพ์บำรุงธรรม, ธัญชัย บุญหนัก, ดุลชาติ ศิริวัลลภ และ ธนากร สายปัญญา. (2565). การจัดกลุ่มครัวเรือนยากจนจังหวัดเลยด้วยวิธีการทำเหมืองข้อมูล. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏเลยวิชาการ ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ. 2565. 673-682.
- พิศณุ คุ้มชัย. (2564). ระบบรู้จำสัญญาณมือทางทหารด้วยการประมวลผลภาพดิจิทัล. วารสารวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม. 2(5), 28-36.
- วราญ จริยาวัฒน์รัตน์. (2561). การปรับปรุงการแยกฉากหลังบนพื้นหลังสีเขียวไม่สม่ำเสมอแบบทันที. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริเรือง พัฒน์ช่วย, อาทิตย์ อยู่เย็น, มหศักดิ์ เกตุฉ่ำ. (2565). การจำแนกความสูงของผลกาแฟด้วยการประมวลผลภาพปริภูมิสี. วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและวิศวกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 4(3), 369-381.
- ศุภกิตติ โสภาสพ. (2560). การพัฒนาเทคนิคการตรวจจับใบหน้าและวัตถุบริเวณดวงตาโดยการใช้การประมวลผลภาพ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม, คณะวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุวรรณ เอกรัมย์, จินตพร กลิ่นสุข และ วีระศักดิ์ เลิศสิริโยธิน. (2559). การวัดสีผักกาดหอมพันธุ์กรีนโอ๊คด้วยเทคนิคการประมวลผลภาพ. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร. 47(3 พิเศษ), 417-420.
- เอกรัตน์ สุขสุคนธ์, ชลทิศ สันติวงศ์งาม, วัชรพล คำแขก และศศิชา ปานสุวรรณ. (2565). ระบบวิเคราะห์การสุกของ ผลไม้ด้วยเทคโนโลยีการประมวลผลภาพ. วารสารวิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (JIST), 12(1), 61-66.
- Basilio, Jorge & Torres, Gualberto & Sanchez-Perez, Gabriel & Toscano, Karina & Perez-Meana, Hector. (2011). **Explicit image detection using YCbCr space color model as skin detection.** Proceedings of the 2011 American conference on applied mathematics and the 5th WSEAS international conference on Computer engineering and applications. 123-128.
- Li, E., & Yihong, X. (2018). **Face Detection Based on Improved Color Space of YCbCr.** IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, 439(3), 032075. doi:10.1088/1757-899X/439/3/032075